

PLA ESTRATÈGIC DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA DE PALAMÓS 2012-2015

INTRODUCCIÓ	3
1. PREMISSES I OBJECTIUS	5
2. CRITÈRIS BÀSICS I METODOLÒGICS	7
3. MODEL DE PARTICIPACIÓ	9
4. LÍNIES ESTRATÈGIQUES.....	11
4.1 L'ORGANITZACIÓ MUNICIPAL.....	11
Accions a portar a terme:.....	11
4.2. COMUNICACIÓ I INFORMACIÓ	13
Accions a portar a terme:.....	13
4.3 DINAMITZACIÓ I FOMENT DEL TEIXIT CIUTADÀ (ESTRUCTURA VEÏNAL I ASSOCIACIONS).....	18
Accions a portar a terme:.....	19
4.4. ESCOLA DE PARTICIPACIÓ: FORMACIÓ EN PARTICIPACIÓ DELS CIUTADANS, DELS TÈCNICS MUNICIPALS I DELS POLÍTICS.....	21
Accions a portar a terme:.....	21
5. AVALUACIÓ DELS PROCESSOS PARTICIPATIUS.....	23

INTRODUCCIÓ

Palamós forma part del moviment de ciutats educadores. El mes de febrer de 2009, el Ple de l'Ajuntament va aprovar el Projecte educatiu de ciutat (PEC).

Aquest projecte es proposa tres reptes per a la ciutat: “La identitat i la singularitat”, “La participació ciutadana” i “Les infraestructures i equipaments”.

En concret, sobre el segon repte, el Pla diu:

“La participació de la ciutadania en la presa de decisions col·lectives és un repte per a qualsevol municipi. A Palamós, que no s’ha caracteritzat pel desenvolupament de processos de participació ciutadana en la planificació estratègica aquest repte té un accent especial. Després d’experiències participatives positives com el Palamós Millora o el propi PEC, Palamós té el repte de fer una passa endavant en consolidar la participació com a metodologia de treball. La participació no és només una metodologia de treball sinó també una forma per avançar en la presa de consciència d’allò col·lectiu, en l’estima cap a la ciutat, en la que la seva població s’ha de sentir còmplice i partícip dels seus projectes. Per fer-ho però, caldrà educar en la participació tant a joves com a adults. En aquest sentit, s’entén que una ciutat educadora ha de ser també una ciutat participativa.”

Així mateix, en l’objectiu 3.5 “Millorar la comunicació de Ajuntament i les entitats amb la ciutadania”, es projecta la següent acció:

*Acció 3.5.1. **Pla de participació ciutadana.** Elaboració d’un Pla de participació ciutadana que dissenyi els mecanismes de participació a Palamós a partir d’una perspectiva global, millorant la coordinació dels processos i evitant solapaments. Dins el pla caldria realitzar activitats formatives per a la ciutadania en la qual s’eduqués en la participació.*

El nucli impulsor del PEC, com a organisme que vetlla per l’execució de les accions del projecte, va convocar una Jornada (19/03/2011) en la qual es van posar sobre la taula experiències i reflexions teòriques sobre la participació ciutadana, alhora que unes taules de discussió van aportar elements de reflexió per a l’aplicació de la participació a Palamós. Fruit d’aquesta Jornada sorgeix

un grup de ciutadans i ciutadanes interessats a participar en l'elaboració del Pla estratègic de participació ciutadana.

Aquest grup es constitueix com a grup impulsor del Pla per promoure'n, mentre durin, els treballs d'elaboració. I es dissoldrà una vegada estigui aprovat el Pla estratègic de participació ciutadana per donar pas a les estructures organitzatives que s'hi fixin.

1. PREMISSES I OBJECTIUS

L'Administració municipal, per ser la més propera als ciutadans, és la que permet amb més facilitat avançar cap a una nova cultura política basada en la participació i la implicació dels ciutadans.

La participació ciutadana és l'expressió del dret de la ciutadania — recollit en l'actual ordenament jurídic: Constitució espanyola, Estatut d'autonomia, Llei de bases de règim local... - a participar de forma efectiva en els afers de la vida pública del municipi, tot complementant el sistema representatiu de govern.

La participació ciutadana és una manera d'entendre la relació entre el govern de la ciutat i els ciutadans mitjançant la qual, a partir del debat obert de les propostes, tant l'Ajuntament com els ciutadans intervenen conjuntament i de manera regulada en els processos de decisió, execució, control i avaluació de resultats de les polítiques municipals.

En la història recent de la nostra vila destaca un procés paradigmàtic de participació que va implicar la vila de manera general en la dècada de 1990: el moviment "Salvem Castell" i el procés de consulta popular que se'n va derivar.

Ara bé la participació no ha de ser únicament una eina per a les grans decisions, cal integrar-la en la quotidianitat de la vida de la ciutat. Podem considerar la participació ciutadana des de dues òptiques: La participació en l'activitat social i ciutadana i la participació en la presa de decisions de les polítiques municipals.

A la nostra vila, en la majoria dels àmbits municipals està molt consolidada i activa la implicació dels ciutadans en l'activitat social. Prova d'això és l'elevat nombre d'associacions i entitats de diferents caires que, sigui en conveni o amb altres sistemes de col·laboració amb l'Ajuntament, projecten cap a la ciutat activitats socials, assistencials, esportives, culturals, de promoció econòmica, de lleure...

Aquest Pla fa referència principalment a la segona òptica de la participació: la participació ciutadana en la presa de decisió. En aquest camp alguns departaments municipals disposen de consells de participació (Consell Escolar Municipal, Consell Municipal de Cultura, Consell de Desenvolupament Econòmic i Social, Consell d'Administració i Consell Consultiu de la Ràdio...); hi ha hagut processos participatius vinculats al desenvolupament del POUM i, més recentment, al Pla de Barris; s'han portat a terme processos participatius lligats a aspectes de planificació estratègica com l'Agenda 21, el Pla local d'habitatge, el Pla local d'equipaments culturals, redacció del Reglament d'organització i funcionament de l'emissora municipal Ràdio Palamós i el Projecte educatiu de ciutat. I Actualment hi ha nous processos en marxa com la redacció de l'Ordenança de residus o el Pla local de joventut.

Aquestes experiències són la base de partida. Amb el Pla es dona un pas més enllà en la participació ciutadana amb una doble intenció:

- Fomentar-la, impulsant nous processos i mecanismes de participació.
- Normalitzar-la, definint un marc on es produeixi amb coherència i fent-la habitual en tots els àmbits de la vida municipal.

El Pla estratègic de participació ciutadana té dos objectius bàsics:

- Aproximar l'organització municipal als ciutadans per tal que les polítiques que es portin a terme recullin amb eficàcia les demandes d'una ciutadania amb un grau creixent de complexitat social.
- Reforçar la implicació dels ciutadans, tant des del punt de vista individual com col·lectiu, socialitzant el coneixement i l'experiència individuals i fomentant la identificació amb el municipi i la cohesió social com a bases de la millora de la convivència.

2. CRITÈRIS BÀSICS I METODOLÒGICS

La implementació de la participació ciutadana requereix adequar l'estructura municipal de manera que es pugui assegurar:

- La continuïtat de la participació ciutadana més enllà dels mandats.
- El compromís de dur a la pràctica els acords que sorgeixin de la participació.
- L'avaluació participativa, transparent i continuada dels processos i resultats.
- La implicació dels diferents departaments municipals en els processos i la transversalitat de la seva actuació.
- La transparència en els processos i la comunicació fluida a tots els implicats.
- La formació en la cultura participativa de tots els estaments de l'Ajuntament i de la ciutadania.
- La incorporació de les TIC en els processos, impulsant accions que redueixin la fractura digital existent entre els ciutadans.
- La dotació de recursos materials i humans per impulsar i conduir la participació.
- La redacció d'un reglament de participació ciutadana.
- La revisió periòdica dels mecanismes de participació ciutadana per tal d'actualitzar-los i corregir-ne les possibles deficiències.

Els processos de participació ciutadana es dissenyaran seguint els següents criteris:

- Definir clarament els límits, objectius i procediments de cada procés, per evitar la creació de falses expectatives i conduir el debat amb eficàcia.
- Definir, per a cada procés, els actors principals i els segments socials implicats, potenciant la participació de grups i associacions així com de ciutadans no organitzats.

- Transmetre tota la informació necessària a tots els participants.
- Fer entenedor el llenguatge administratiu, l'organització i el funcionament de l'Ajuntament.
- Dotar cada procés de procediments de debat i reflexió (sistemes, espais i moments).
- Dotar cada procediment de recursos per a la igualtat en el debat dels participants.
- Motivar la participació de col·lectius no habituals i de ciutadans a títol individual.
- Valorar i socialitzar el coneixement i l'experiència individuals en cada tema.
- Introduir mecanismes d'avaluació continuada dels processos i de retorn dels resultats als participants i a la ciutadania en general.

3. MODEL DE PARTICIPACIÓ

Palamós no disposa d'una llarga tradició de participació ciutadana; no obstant això el municipi posseeix certs mecanismes que tenen la potencialitat d'esdevenir claus per a la dinàmica participativa. Per una banda, disposa de diferents mecanismes d'informació ciutadana: la pàgina web municipal, la ràdio municipal i la seva respectiva pàgina web, els taulers d'anuncis de l'Ajuntament i dels altres equipaments municipals, els centres escolars. D'altra banda, disposa d'alguns consells i altres òrgans de participació així com de convenis i altres tipus de col·laboració amb associacions i entitats actives que poden actuar com a òrgans participatius.

El Pla estratègic de participació ciutadana de Palamós pretén potenciar els mecanismes participatius de què disposa el municipi i crear-ne de nous, per tal d'integrar en el procés participatiu els diferents col·lectius del municipi, així com persones a títol individual.

En aquest model participatiu s'estableix la possibilitat de posar en funcionament processos puntuals o periòdics, depenent de la temàtica a treballar i els objectius a assolir; la potenciació o la creació d'òrgans de participació per desenvolupar els processos; i diferents fórmules de proposta i consulta ciutadana.

Processos participatius

- Periòdics: temàtiques estratègiques que es desenvoluparan a partir de processos de participació ciutadana que s'han de renovar periòdicament. Vindran establertes per l'agenda participativa de mandat.
- Puntuals: temàtiques que es consideri oportú tractar mitjançant participació ciutadana, tot i no estar establert a l'agenda participativa de mandat.

Òrgans de participació

- Consell de participació ciutadana: creació d'un òrgan consultiu i de participació on es debatin i es valorin les línies estratègiques principals, format per representants dels diferents àmbits socials, econòmics, territorials, polítics i persones a títol individual. La constitució i funcions d'aquest consell es regularan posteriorment respectant els objectius que fixa el Pla.
- Consells temàtics o sectorials.
- Taules de participació, grups de debat o equips de treball temàtics: aquests grups podrien treballar temes concrets i dissoldre's un cop finalitzada la seva línia de treball, d'aquesta manera alguns sectors potser no tindrien consell estable, però sí grups de debat. Cada àrea de l'Ajuntament ha de tenir la capacitat i el marge de gestió per definir el model d'escala de participació que requereix per dur a terme una determinada acció i coordinar-se amb el Consell.

Fórmules de proposta i consulta ciutadana

- Eleccions municipals
- Consultes populars i referèndums
- Intervencions al Ple.
- Atenció ciutadana: actualment ja existeix el síndic municipal de greuges i l'Oficina d'Atenció Ciutadana, però s'hauria de fer una campanya divulgativa de la seva tasca per fer-la més propera a la ciutadania.
- Consells de participació: els diferents consells, tant els temàtics o sectorials com el Consell de Participació Ciutadana, han d'esdevenir una eina clau per a la formulació de propostes i per a la consulta i participació ciutadana.
- Associacions i entitats: integrar-les en el teixit participatiu per tal que elaborin propostes i participin.
- Escoles i Institut: potenciar els centres educatius com a espais que eduquin els infants i joves en els valors de la participació.

4. LÍNIES ESTRATÈGIQUES.

Per assolir aquests objectius es plantegen unes línies estratègiques acompanyades d'un seguit d'accions.

4.1 L'ORGANITZACIÓ MUNICIPAL

L'aposta per la participació s'ha de correspondre amb una forma de fer política que ha d'impregnar l'organització municipal. Això suposa canvis en el model de gestió, que ha de tenir més present els agents socials i el treball transversal. Ha de partir, per tant, d'una voluntat política clara i consensuada i d'un compromís el més ampli possible del consistori. Els canvis s'han de produir, a partir de l'experiència en els processos participatius, de manera gradual, a mesura que l'Ajuntament es dota dels òrgans i dels reglaments de participació ciutadana que es considerin necessaris.

Accions a portar a terme:

Accions prèvies a l'execució del Pla:

- Acord global estratègic per introduir la participació ciutadana i compromís de cada regidoria de desenvolupar una política basada en la participació.
- Avaluació del funcionament intern de l'Ajuntament per tal de determinar quins canvis estructurals i de funcionament són possibles i necessaris per millorar la coordinació entre les àrees i incorporar processos participatius.
- Elaboració d'una agenda participativa de mandat amb concreció anual, elaborada per l'equip de govern.
- Explicació del Pla als membres del consistori i als tècnics municipals.
- Accions formatives del personal municipal.
- Dotació de recursos per coordinar i executar les accions.

- Unificació d'una base de dades única accessible des dels departaments i àrees.

Durant el procés d'execució:

- Determinar quins són els òrgans de participació adequats i necessaris (consells municipals, taules de participació...) i procedir a la seva creació i a la regulació del seu funcionament.
- Revisió periòdica del funcionament dels consells
- Informació a la població dels objectius del Pla i dels mecanismes de participació.
- Desenvolupar una guia pràctica de la participació ciutadana on s'especifiqui clarament el concepte de participació, els objectius, els procediments i els límits.
- Determinar els mecanismes d'avaluació del Pla estratègic de participació ciutadana i els òrgans responsables de portar-la a terme.

A més llarg termini:

- Redacció del Reglament de participació ciutadana.

4.2. COMUNICACIÓ I INFORMACIÓ

La informació esdevé clau en qualsevol projecte participatiu. D'una banda, els ciutadans es mostraran més motivats per participar en la vida municipal si coneixen la situació dels diferents projectes en curs d'execució o que es podrien dur a terme.

D'una altra banda, és important per als responsables polítics i per als tècnics conèixer l'opinió ciutadana sobre els temes que els afecten. Tot sovint, però, aquesta informació no es coneix amb prou claredat o amb dades objectives.

El foment de la participació hauria de promoure una correcta difusió de la informació en tots dos sentits: des de l'Ajuntament cap a la ciutadania i a la inversa.

Propostes per aconseguir-ho:

- **Crear espais i moments per a la informació** oberts a la ciutadania i a l'Ajuntament, que permetin conèixer la situació i les alternatives sobre un tema en concret, fomentin el diàleg, el debat i promoguin la presentació d'idees.
- **Millorar la utilització dels canals de comunicació disponibles** per transmetre aquesta informació.
- **Simplificar la informació comunicada** per fer-la entenedora i comprensible per a tothom.
- **Garantir l'accés fàcil a una informació clara**, a l'abast de tota la ciutadania.

Accions a portar a terme:

Creació d'espais i moments per a la informació:

- Assegurar l'arribada de la informació al destinatari: cal facilitar la

informació per a cada tema amb una antelació, concreció i claredat prèviament definides (evitar fórmules poc comprensibles per a una gran part dels ciutadans).

- Facilitar una informació clara i entenedora sobre l'evolució de cada tema, que permeti veure clarament els resultats de les idees aportades des de la participació.
- Fer pública una “Agenda de participació municipal”, tan concreta com sigui possible.
- Comunicar el seguiment de cada procés participatiu: data d'inici, etapes, data de finalització prevista i actualització periòdica de la situació per poder avaluar l'adequació previsió-realitat.
- Organitzar sessions informatives per barris d'aquells temes que els afectin per a cada procés participatiu. Aquestes sessions tindran una periodicitat definida, amb una comunicació prèvia dels temes a comentar. Informar les associacions de cada barri d'aquestes trobades per tal que actuïn com a punt de difusió de la informació.
- Determinar la utilització d'espais concrets (al barri, a l'Ajuntament, a la Biblioteca, etc.) que permetin la realització de trobades participatives periòdiques.

Utilització dels canals de comunicació disponibles

- Estudiar els canals de comunicació interns (entre les diferents àrees de l'Ajuntament) i externs (entre l'Ajuntament i la ciutadania en ambdós sentits). Cal determinar-ne la rellevància, així com la incidència real per als ciutadans als quals s'adrecen.
- Identificar els ciutadans especialment interessats a rebre informació municipal (base de dades d'adreces) i el canal que més s'estimen. Tenir en compte aquests dos aspectes a l'hora de comunicar, amb l'objectiu d'anar augmentant el nombre de persones interessades.
- Publicar, distribuir i explicar el Pla estratègic de participació ciutadana entre els tècnics i regidors de l'Ajuntament en un primer moment. Tots ells han d'estar ben informats quan es faci la difusió d'aquest Pla a la

resta de la ciutadania.

- Dissenyar una estratègia comunicativa que tingui en compte els canals més adients entre els disponibles (ràdio, plafons municipals a diferents ubicacions, web municipal, correu ordinari i electrònic, fullet municipal, etc.) per arribar a la ciutadania a la qual s'intenta motivar.

Simplificació de la informació

- Facilitar materials informatius adequats al públic objectiu de cada canal, i triar la presentació i els canals més adients en cada cas.
- Simplificar, fer comprensibles i fàcilment accessibles els canals, els espais i les dinàmiques participatives. La població participarà si pot entendre clarament què se li demana, com pot fer sentir la seva veu i quin resultat tindran les seves idees o suggeriments.
- Tot i l'esperit de simplificació que ha guiar els processos, el conjunt de tota la informació relativa a cada procés participatiu haurà d'estar a l'abast de tothom, per tal que hom pugui consultar-la.
- Fer públics els resultats de la participació de forma freqüent i comprensible per a tothom. Poder constatar els resultats de l'esforç de cadascú motivarà més ciutadans a participar.

Eines i mètodes de treball

- Elaborar un Pla de comunicació sobre participació.
- Potenciar l'ús d'Internet i de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) en els processos participatius
- Aprofitar les xarxes socials com a agents que faciliten l'accés a la informació pública i a la vegada permeten una nova forma de participació ciutadana.
- Potenciar les escoles, l'Institut, el CAP com a mecanisme d'informació per a la participació.
- Optimitzar el web municipal per afavorir l'interès de la ciutadania, tot destacant la participació ciutadana com a nou motor de l'acció municipal.
- Crear diferents espais per a informacions municipals als diferents barris (taulers d'anuncis...) que estiguin a l'abast de la població a qualsevol hora del dia.

- Enviar informació escrita dels diferents processos a tota la població

major de 16 anys de manera individual i no només a qui figura com a cap de família.

- Crear un butlletí o revista en paper i en suport digital consultable a través dels telèfons mòbils.
- Confeccionar una guia bàsica de tràmits, suggeriments i gestions municipals que clarifiqui als ciutadans els passos a seguir per dur a terme qualsevol gestió, incloent-hi totes les dinàmiques de participació.
- Crear una eina basada en les TIC (un programari específic per a ordinadors i mòbils) que permeti a qualsevol usuari opinar sobre qualsevol temàtica exposada a participació a qualsevol hora del dia i des de qualsevol lloc; i que permeti de forma eficaç fer avisos geolocalitzats d'incidències o desperfectes que observin als carrers de la vila a través dels seus dispositius mòbils. Aquesta eina hauria de ser molt transparent i accessible, que tots els ciutadans poguessin conèixer quines han estat les aportacions i quina via de solució se'ls ha proposat. Al web municipal es podria crear un enllaç a un espai de participació per poder opinar en els debats oberts amb la creació d'algun fòrum; aquest web es vincularia a una pàgina del Facebook, i enviaria notificacions a Twitter sobre els nous debats oberts creant alguna etiqueta.
- Crear la finestreta de participació a l'Ajuntament amb la finalitat de simplificar el procés participatiu dels ciutadans que s'hi acostin.
- Establir un pla de resposta de l'Ajuntament a les demandes, suggeriments o queixes de la ciutadania que hi arribin fruit dels processos participatius. Protocol·litzar aquest pla i fer-lo vinculant per a les diferents àrees.

4.3 DINAMITZACIÓ I FOMENT DEL TEIXIT CIUTADÀ (ESTRUCTURA VEÏNAL I ASSOCIACIONS)

L'associacionisme és l'expressió col·lectiva del compromís dels ciutadans i ciutadanes amb la comunitat i és un dels protagonistes de la participació política en l'àmbit local. Estudis recents mostren que les societats amb un teixit associatiu ric, plural i participatiu són les més capaces d'afrontar els reptes i necessitats actuals. Comptar amb una xarxa associativa forta que actuï d'interlocutor de la ciutadania amb els representants polítics millora la participació democràtica. Una xarxa social amb associacions de qualitat que tinguin projectes propis, incrementa la capacitat ciutadana per promoure iniciatives als òrgans representatius.

Amb Internet han aparegut nous espais de participació on prenen protagonisme els grups socials, sobretot entre els joves. Aquest mitjà es pot utilitzar com una eina per coordinar i autoorganitzar les inquietuds i mobilitzacions ciutadanes individuals. És una nova oportunitat de participació ciutadana no des d'institucions estructurades i oficialitzades sinó des de xarxes socials o espais col·laboratius on l'individu participa lliurement i sense normes ni horaris.

Per tal d'aconseguir un teixit social ric, plural i participatiu cal que des de l'Ajuntament s'impulsin plans municipals amb els objectius de :

- Fomentar l'associacionisme
- Dinamitzar el teixit associatiu
- Promocionar les associacions i donar-les a conèixer a la població

Accions a portar a terme:

Accions per fomentar l' associacionisme

- Sensibilitzar la ciutadania per a la seva implicació en el benestar col·lectiu: educar en el col·lectivisme en front de l'individualisme i fomentar el voluntariat.
- Crear una base de dades de persones interessades a fer voluntariat
- Facilitar la creació de noves associacions de veïns i potenciar les existents com a eines de cohesió social i d'integració ciutadana.
- Facilitar el manteniment i la creació d'associacions de persones amb interessos comuns, fent èmfasi en les de joventut.
- Promoure la participació del teixit associatiu en els serveis de proximitat (socials, sanitaris, esportius, culturals...), posant en marxa processos participatius amb uns objectius clars i coneguts pels participants i amb un retorn final del procés realitzat. Fent sentir a la ciutadania que té el dret i el deure de participar en el disseny i funcionament dels serveis bàsics i que aquests respondran, en la mesura del possible, a les necessitats reals dels seus usuaris.
- Promoure la cooperació entre entitats en forma de coordinadores i plataformes d'àmbit local o comarcal o d'àmbit més ampli per tal de millorar l'eficàcia .
- Optimitzar el funcionament dels òrgans estables de participació ciutadana. Aquests han de ser plurals, representatius i participatius i s'ha de potenciar la seva funció consultiva.

Accions per dinamitzar el teixit associatiu

Per tal que el teixit associatiu esdevingui una veritable eina de participació ciutadana és molt important que sigui dinàmic i actiu.

Amb aquesta finalitat es fa necessària l'actuació en diferents àmbits:

- Suport al funcionament ordinari de les associacions:
 - Cursos de gestió d'associacions.

- Servei d'assessorament.
- Introducció de tecnologies de la informació i la comunicació (TIC):
 - Promoure l'ús de les TIC entre les entitats i capacitar els seus membres en la seva utilització.
 - Incrementar la presència de les entitats a Internet creant un espai de difusió gratuït per a associacions i entitats (webs).
- Mitjans i infraestructures:
 - Crear un espai de trobada per a les entitats del municipi.
 - Sistematitzar la informació i la gestió de recursos i equipaments.
 - Clarificar els processos administratius de sol·licitud i demanda de recursos i equipaments.
 - Crear un banc de recursos per a entitats.
- Espais de relació i treball en xarxa entre entitats (trobades per àmbits i trobades anuals):
 - Facilitar la creació de vincles de col·laboració entre entitats.
 - Cercar necessitats comunes i socialitzar recursos.
 - Propiciar i facilitar el treball en xarxa.
- Suport econòmic: subvencions i programes de finançament per garantir que les entitats puguin desenvolupar i consolidar la seva activitat:
 - Unificar les bases reguladores de la convocatòria de subvencions i definir uns criteris comuns d'assignació de recursos.

Accions per promocionar les associacions

- Sistematitzar i actualitzar la informació existent sobre les entitats de Palamós.
- Elaborar una guia d'associacions que pugui ser utilitzada per tècnics, polítics i ciutadans com a eina de consulta.
- Donar a conèixer i apropar a la ciutadania les associacions existents i les seves activitats (Diada de totes les associacions).
- Donar suport i reconeixement social a l'activitat desenvolupada per les associacions.

4.4. ESCOLA DE PARTICIPACIÓ: FORMACIÓ EN PARTICIPACIÓ DELS CIUTADANS, DELS TÈCNICS MUNICIPALS I DELS POLÍTICS

Per aconseguir la implicació de la ciutadania en els processos participatius cal que l'Ajuntament asseguri, entre altres criteris bàsics, la formació sobre la participació ciutadana, amb l'objectiu d'assolir una cultura participativa.

La formació cal enfocar-la en dos àmbits diferents:

- a- Formació per a responsables polítics i personal tècnic de l'Ajuntament.
- b- Formació de la ciutadania en general, fent especial atenció a l'àmbit escolar.

L'objectiu final del Pla estratègic de participació ciutadana és la consecució d'una cultura participativa entre els ciutadans.

Objectius d'aquesta formació:

- fomentar l'educació en els valors de la participació.
- implicar els centres educatius en les dinàmiques participatives del municipi.
- aprendre a generar processos de participació i aprendre a utilitzar-los.
- despertar una sensibilitat comunitària entre els diferents col·lectius amb interessos diversos.

Accions a portar a terme:

- Sessions i cursos formatius dirigits als responsables polítics, als tècnics de l'Ajuntament i a la ciutadania.
- Tractar el tema de la participació dins els centres educatius, en les àrees de coneixement adequades.
- Dur a terme pràctiques participatives en les tasques escolars diàries.

- Generar processos participatius a través de les AMPA, involucrant escola-família en temes d'organització escolar i extraescolar.
- Generar processos participatius interescolars en temes lúdics i curriculars.
- Fomentar entre els joves la implicació en processos participatius d'interès juvenil o social.
- Exposar els processos participatius a les llars de jubilats o altres espais de trobada.

5. AVALUACIÓ I RETORN DELS PROCESSOS PARTICIPATIUS

L'avaluació dels processos de participació permet millorar la planificació i la implantació del Pla. Es tracta d'un aprenentatge progressiu de participació ciutadana i d'un seguiment de la responsabilitat política. A més, proporciona una base per a la difusió dels resultats assolits, augmentant la transparència de les actuacions públiques.

L'avaluació ha de ser en funció del procés i del resultat. Cada procés de participació ciutadana ha de definir des del seu inici un sistema d'avaluació, per poder fer el seguiment continuat que permeti, durant el procés, rectificar les estratègies, si és necessari, per assolir l'objectiu proposat, i al final, mesurar el nivell d'acompliment.

El Consell serà el receptor dels informes d'avaluació de cada procés participatiu i avaluarà de manera global si s'han assolit els objectius proposats del Pla estratègic de participació ciutadana.

En el moment d'iniciar el procés participatiu, s'han de definir bé els objectius i els criteris bàsics d'avaluació següents:

a) Criteris relacionats amb la coordinació:

- claredat dels objectius
- planificació dels recursos
- efectivitat i adequació dels canals d'informació i comunicació

b) Criteris relacionats amb qui hi participa:

- quantitat
- diversitat
- representativitat
- grau d'obertura del procés

c) Criteris relacionats amb quan i on es participa:

- àmbits i moments en què es participa

d) Criteris relacionats a la manera com es participa:

- grau de participació
- grau d'implicació dels polítics, tècnics i ciutadans
- qualitat de la informació
- mètodes i tècniques de deliberació
- aplicació de les mesures correctores que vinguin donades per l'avaluació continuada del mateix procés

e) Criteris relacionats amb les conseqüències del procés:

- resultats i la seva implementació
- retorn als actors implicats
- efectes sobre la comunitat
- generació de cultura política participativa
- satisfacció del treball realitzat segons els polítics, tècnics i ciutadans
- informació a la població

El ventall de criteris que s'han de tenir en compte és molt ampli i la varietat de metodologies que es poden utilitzar també ho és. Caldrà, però, buscar mecanismes senzills que facilitin una avaluació planificada i contínua durant la vigència del Pla estratègic de participació ciutadana. Aquests mecanismes hauran de tenir present els criteris següents:

- incloure la valoració de tots els actors implicats
- realitzar enquestes de satisfacció i suggeriments.
- posar els resultats de les valoracions a l'abast de tothom: es tracta d'informació pública i accessible.

També haurà de tenir, com a mínim, aquests indicadors bàsics:

- nombre de participants.
- distribució dels participants: la diversitat d'actors i perfils.
- qualitat d'informació, delimitació del procés, metodologia, organització, resultats, retorn, seguiment.
- articulació amb altres processos i òrgans de participació.
- comunicació.
- satisfacció i suggeriments.

Al final de cada procés es farà un informe dels resultats aconseguits, basat en els criteris anteriorment definits, que ha de retornar a les persones que hi han participat, al Consell de Participació Ciutadana i a tota la població, amb l'objectiu de motivar els ciutadans a participar en altres projectes i donant sentit a la voluntat de ser Ciutat Educadora.

L'avaluació i el seguiment del Pla estratègic de participació ciutadana s'ha d'entendre com un procés continu durant l'execució del Pla, no pas com una actuació final o com una memòria que es fa per obligació. Si té lloc l'avaluació contínua, hi ha la possibilitat d'anar millorant el mateix projecte mentre s'està portant a terme.